

JAAERVERSLAG
ONDERMIJNING
2020

BASISTEAM
DOMMELSTROOM

INHOUDSOPGAVE

INTEGRALE AANPAK CASUISTIEK

Synthetische drugs

Cocaïne

Handhavingsknelpunten

BELEIDSMATIGE INITIATIEVEN

Bestuurlijke weerbaarheid

Maatschappelijke weerbaarheid

ACTIEGERICHTE WERKWIJZE

21 Henneplocaties

2 productielocaties
0 opslaglocaties
2 drugsdumpingen

Damocles 13b
25 sluitingen
10 waarschuwingen

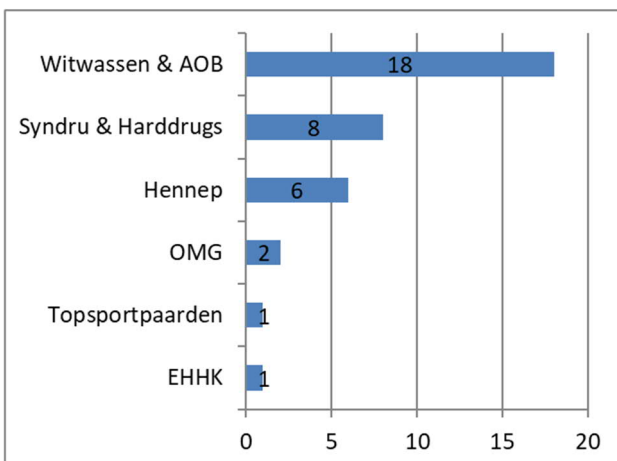
BIBOB
94 BIBOB
onderzoeken

INTEGRALE AANPAK CASUÏSTIEK

Dommelstroom heeft in casuïstiek de focus gelegd op de aanpak van het crimineel verdienmodel (witwassen en aanpak ongebruikelijk bezit), synthetische drugs (syndru) en cocaïne. Dit sluit aan bij de thema's die regionaal geprioriteerd zijn.

Cijfers RIEC-casuïstiek

Gelopen casussen	25
Casussen eind 2020	10
- Informatiefase	8
- Uitvoeringsfase	2
Nieuwe casussen 2020	10
Afgesloten casussen 2020	15

Synthetische drugs (syndru)

In 2020 hebben er drie casussen gelopen met betrekking tot syndru. Daarnaast hebben er in Dommelstroom deelprojecten gelopen die onderdeel uitmaken van het integrale dynamische ondermijningsbeeld syndru en finance project dat in heel Oost-Brabant loopt. Een deelproject was gericht op autobedrijven die mogelijk fungeren als dekmantel bedrijven; dekmantelbedrijven die gebruikt worden in het synthetische drugsproces (Zie verder onder Handhavingknelpunten). Het andere project was gericht op het in beeld brengen van een syndru-netwerk.

Nuenen zet camera's en Bibob in tegen criminele autobedrijven op Eeneind

NUENEN - Met cameratoezicht en de Wet Bibob gaat Nuenen criminele autobedrijven harder aanpakken op bedrijventerrein Eeneind. Want er vinden 'malafide activiteiten' plaats achter garagedeuren.

Simon Rood 26-11-20, 15:24 Laatste update: 06:43 Bron: ED

Casus A

Bijzondere tijden brengt bijzonder ondernemerschap naar boven. Althans dat leek zo in Son en Breugel waar afgelopen zomer 300 liter grondstoffen voor desinfecterende handgel werd aangetroffen in de kelder van een woning. Na meerdere meldingen van omwonenden namen gemeente en politie polshoogte en er bleek nogal wat mis in de kelder. De grondstoffen waren extreem brandgevaarlijk en niet goed opgeslagen; de vergunningen voor opslag en productie ontbraken, er werd in strijd met het bestemmingsplan gehandeld, en de woning was vaker gebruikt voor criminele activiteiten. De ondernemers, die naar eigen zeggen een webwinkel voor desinfecterende handgel wilden beginnen, hadden criminele antecedenten. Zij beschikten over een behoorlijk bedrag aan cryptomunten, die ze niet konden verklaren. Uit een proefaankoop in de betreffende webwinkel bleek de handgel niet aan de voorgeschreven kwaliteitsnormen te voldoen. De gemeente legde een last onder dwangsom op om de illegale activiteiten te beëindigen. De 'ondernemer' is inmiddels vertrokken uit de betreffende gemeente, waarmee het veiligheidsgevoel in de buurt weer terug is.

300 liter handgel aangetroffen in woning Son en Breugel: 'Zeer brandbaar'

SON EN BREUGEL - Een inwoner uit Son en Breugel dacht met de online verkoop van desinfecterende handgel snel geld te verdienen. Hij kocht 300 liter van de vloeistof in, maar van de gemeente mag hij het niet in zijn eigen garage bewaren.

Jurriaan Nollies 09-06-20, 13:21 Laatste update: 17:03 Bron: ED

Aanpak crimineel verdienmodel

In 2020 hebben er 18 casussen gelopen waar een witwas/afpakcomponent in zat. Naast reguliere witwas casuïstiek is er ook gebruikt gemaakt van het handhavingsknelpunt AOB dat bedoeld is voor het aanpakken van ongebruikelijk bezit.

COCAINE

Naast synthetische drugs is er in Dommelstroom ook aandacht voor de harddrug cocaïne. De drugs kwam o.a. voor in drie casussen.

Casus B

Casus B draaide om een Geldropse groepering die zich bezighield met de import van cocaïne via speciaal daartoe opgerichte en/of overgenomen bedrijven. Deze bedrijven werden vermoedelijk ook gebruikt voor het witwassen van het wettelijk verkregen voordeel. De casus richtte zich op maar liefst 17 subjecten, 7 ondernemingen en 15 locaties. De aanleiding van de casus betrof signaal van de Amerikaanse DEA dat leidde tot een onderschepte container met 125 kg cocaïne.

Casus C (weerbaarheid weermarkt):

In casus C stond een familie centraal die de lokale weekmarkt gebruikte voor witwaspraktijken. Stukje bij beetje nam de familie kramen over van bonafide marktkooplui. Buiten de weekmarkt probeerde deze familie ook voet aan de grond krijgen binnen de horeca. Een van de successen in de casus was het aanscherpen van de beleidsregels van en door de stichting weekmarkt (o.a. VOG en geen overname aan familie). De weerbaarheid van de weekmarkt is hiermee vergroot.

HANDHAVINGSKNELPUNTEN

Naast de losse casuïstiek, zijn er ook twee HandHavingsKnelpunten (HHK) gestart in 2020. Een

dergelijk knelpunt wordt gestart om meer zicht te krijgen op een bepaald fenomeen en er ten aanzien daarvan informatie van de partners verzameld dient te worden. Hieronder een korte beschrijving van de gestarte HHK's.

Konik

Gemeente Nuenen heeft relatief gezien de grootste concentratie aan autobedrijven binnen de gehele eenheid Oost-Brabant. Er zijn signalen dat de autobranche in Nuenen verzadigd is en tal van deze autobedrijven geen legaal bestaansrecht zouden kunnen hebben. Het vermoeden is dan ook dat tal van deze autobedrijven hun bestaan ontleen aan betrokkenheid bij illegale activiteiten en daarmee mogelijk ondermijnende criminaliteit faciliteren. Het project heeft als voornaamste doel integraal onderzoeken of dit vermoeden juist is door het verkrijgen van inzicht in de faciliterende werking van de autobranche in Nuenen aan ondermijnende criminaliteit. Daarnaast heeft het als doel om (als dit inzicht is verkregen en het vermoeden wordt bevestigd), de autobranche binnen de gemeente Nuenen te zuiveren, waardoor een gezonder ondernemersklimaat zal ontstaan voor de bonafide autobedrijven binnen de gemeente Nuenen. In september 2020 is een actiedag geweest waarbij een aantal bedrijven zijn gecontroleerd. De bevindingen hiervan zijn, samen met een integrale analyse, eind 2020 gerapporteerd. In 2021 is een doorstart gemaakt met het project met als doel nog meer zicht te krijgen op het fenomeen.

Centaur

Binnen de Belastingdienst, Douane en de FIOD in Nederland, maar ook bij hun partnerorganisaties in de Benelux, zijn er signalen dat er binnen de paardensportbranche van het topsegment, de zogenoemde elitepaarden, mogelijk sprake is van (internationale) fraude. Deze signalen hebben betrekking op het mogelijk witwassen van "zwart" geld (niet gefiscaliseerd), van het witwassen van crimineel verkregen vermogen, van BTW-(carrousel) fraude en van discutabele vormen van uit- en invoer van paarden. Het project, dat mede door gemeente Valkenswaard is ingediend (Valkenswaard heeft een relatief grote

concentratie van branche-gerelateerde bedrijven), heeft als doel zicht te krijgen op de elitepaardenbranche in Oost-Brabant en Limburg en de bijbehorende key-players en de geldstromen die hier onder liggen. Wanneer uit bovenstaand beeld malversaties (criminaliteit) of kwetsbaarheden (gelegenheden voor criminaliteit) naar voren komen, zal hier bestuurlijk advies op gegeven worden en kunnen barrièremodellen worden opgesteld voor overheid en private partijen die betrokken zijn bij deze branche om malversaties en kwetsbaarheden tegen te gaan en te voorkomen.

Het analysedeel van het project was in 2020 nog niet afgerond. Het project is dan ook met een jaar verlengd.

BELEIDSMATIGE INITIATIEVEN

1. Bestuurlijke weerbaarheid

In Dommelstroom is in 2020 breed ingezet om, naast casuïstiek en acties, de weerbaarheid, integriteit, samenhang en samenwerking te versterken.

Vanaf 2020 vinden er structureel overleggen plaats met de BTPL en de zes gemeentesecretarissen op gebied van het versterken van de samenwerking en de bestuurlijke weerbaarheid. Hieraan zijn vijf thema's met projecten gekoppeld:

- Veilig Publieke Taak (VPT)
- Integriteit
- Bibob
- Actieplannen Ondernijning
- Verhogen Informatiepositie

Per thema is een gemeentesecretaris als ambassadeur aangewezen. De thema's worden aangejaagd onder de vlag van de ondernijningsstructuur in Dommelstroom (projectgroep ondernijning). Op diverse thema's is ondersteuning ingevlogen vanuit het Taskforce-RIEC. Effect van deze samenwerking wordt gezien in o.a. de beweging die een aantal gemeenten heeft gemaakt ten

aanzien van taakverschuiving en uitbreiding op gebied van veiligheid, waaronder ondernijning.

VPT (Veilig Publieke Taak)

Ten behoeve van het veilig kunnen uitvoeren van de publieke taak is er - in samenwerking met programma bestuurlijke weerbaarheid van TF-RIEC - een VPT-protocol opgesteld voor het hele basisteam. Het protocol omvat niet alleen afspraken over agressie en geweld, maar raakt het hele veiligheidsbeleid binnen de gemeentelijke organisaties (van cameratoezicht tot interventieteams). In 2021 wordt dit protocol binnen alle zes de gemeenten geïmplementeerd.

Integriteit

In het kader van de bevordering van integriteit is een start gemaakt met het onderzoeken naar de mogelijkheid om sleutelfiguren binnen de gemeentelijke organisatie te screenen op integriteit. Omdat een handreiking vanuit de VNG nog niet gereed is, is wat vertraging op de lijn ontstaan en zal in 2021 dit verder worden voortgezet. Binnen dit thema wordt overigens ook gekeken naar andere maatregelen om de integriteit te vergroten zoals het houden van dilemmatrainingen.

BIBOB

Wet BIBOB biedt waardevolle bestuurlijke handvatten in de aanpak ondernijnde criminaliteit. In 2020 is er een projectgroep opgericht om o.a. het BIBOB beleid van de gemeenten in Dommelstroom te uniformeren. Naar verwachting wordt in Q2 van 2021 een eindproduct opgeleverd.

Daarbij is onderzoek verricht naar mogelijkheden om een hulpstructuur / coördinatiepunt voor heel Dommelstroom in te richten. Ook wordt samengewerkt op gebied van opleidingen binnen het thema Bibob.

Actieplannen ondermijning

Binnen Dommelstroom wordt gestreefd naar uniforme actieplannen ondermijning. Met een actieplan kan beter sturing worden gegeven aan de maatregelen die de gemeente dient te nemen in het kader van het vergroten van de bestuurlijke weerbaarheid. Een heldere monitor helpt om de voortgang hiervan te bewaken. In 2020 zijn alle gemeenten begonnen met het opstellen van deze actieplannen. In 2021 heeft iedere gemeente een dergelijk plan vastgesteld.

Verhogen informatiepositie (VIK)

De gemeenten Son en Breugel, Nuenen en Geldrop-Mierlo zijn, met ondersteuning van TF-RIEC gestart met het oprichten van een informatieknooppunt. Zij hebben hiervoor o.a. een data-analist ingehuurd. De eerste resultaten van een dergelijk knooppunt zijn reeds zichtbaar. Door het koppelen van de BAG met de BRP binnen het knooppunt is namelijk (langdurige) leegstand in de drie gemeente in beeld gebracht. In 2021 zal naar aanleiding daarvan gericht toezicht en handhaving worden ingezet.

Daarnaast zijn er zaadjes gepland voor een uniform model voor intra-gemeentelijke informatiedeling in heel Dommelstroom. In 2021 wordt hier verdere invulling aan gegeven.

Awareness

Awareness rondom het onderwerp ondermijning is en blijft belangrijk. In 2020 zijn er tal van awareness bijeenkomsten georganiseerd. Eenheidscoördinatoren van de politie hebben zogenoemde 'drugsklasjes' verzorgd voor toezichthouders. Binnen de gemeenten hebben er sessies plaatsgevonden om het MT, de raden en colleges te informeren. Naast bijeenkomsten is er ook gebruik gemaakt van een pilot gamification met als doel de meldingsbereidheid te vergroten (zie hieronder).

2. Maatschappelijke weerbaarheid

Gamification

Kan je door middel van gamification de meldingsbereidheid van inwoners rondom ondermijning vergroten? Met deze vraag begon in 2020 een pilot binnen het programma Maatschappelijke Weerbaarheid van Taskforce-RIEC Brabant-Zeeland. Deze pilot landde in de gemeente Valkenswaard waar men samen met gemeente en politie aan de slag ging met meldingsbereidheid.

In Valkenswaard werd een Augmented Reality Game (bij velen bekend van app's als Pokemon GO) met de naam 'Eenheid75' ontwikkeld en getest. En dit werkt, er speelden zo'n 170 teams mee. Inwoners kregen een krant op de deurmat met spelinformatie en de instructie om de app Eenheid75 te downloaden. Met de info uit de krant en de app kunnen inwoners op zoek gaan naar signalen van drugscriminaliteit in en rondom het centrum van Valkenswaard.

Bij dit spel hoort ook een escape room die ook in oktober 2020 open zou gaan. Door de corona maatregelen is dit vertraagd maar de kamer is klaar om geopend te worden wanneer dit weer kan.

Conclusie van een uitgebreid evaluatie-onderzoek is dat er na deelname aan de game Eenheid 75 bij een aanzienlijk aantal respondenten een positieve ontwikkeling van de meldingsbereidheid van verschillende vormen van ondermijnende criminaliteit te constateren is.

Op aanvraag kan dit spel door andere gemeenten worden uitgerold/ingekocht.

Weerbare jeugd

Taskforce-RIEC Brabant-Zeeland werkt in het kader van het programma Maatschappelijke weerbaarheid samen met Cordaad Welzijn om de problematiek rondom weerbare jeugd/jeugdcriminaliteit zichtbaar te maken. In het verlengde hiervan is in de zomer van 2020 in Heeze de première gehouden van een korte

DOMMELSTROOM

film, waarin jongeren, ouders en andere betrokkenen hun verhaal vertellen rondom deze problematiek.

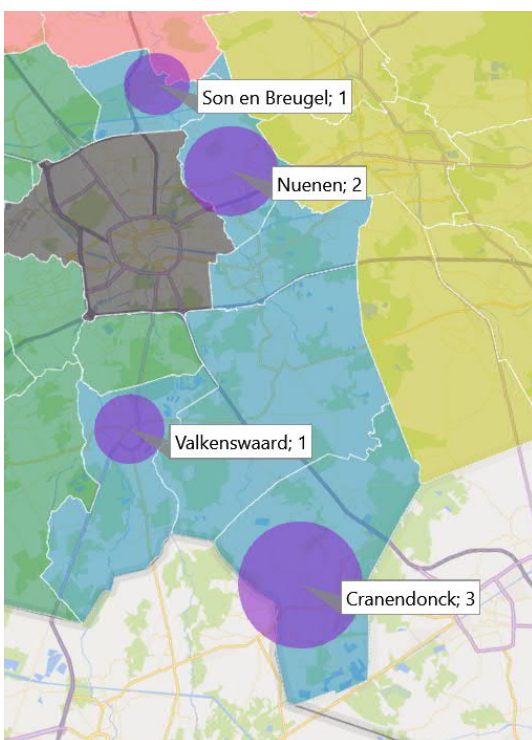
De film is verder uitgerold in o.a. Valkenswaard en wordt ondersteund door een toolkit (handelingsperspectieven en suggesties om na het kijken van de film het juiste gesprek te voeren). De Basisteamprogrammameider en de Taskforce-RIEC ondersteunen en begeleiden de uitrol.

Ook is de verbinding gelegd met Ons Middelbaar Onderwijs (vertegenwoordiging van 70 Brabantse scholen met in totaal 65.0000 leerlingen). De film is vertoond aan de deelnemende rectoren om hiermee de bewustwording binnen het onderwijs te vergroten en hun rol daarin te benadrukken.

Hiermee zijn de eerste stappen gezet naar een nieuwe maatschappelijke coalitie in de aanpak van ondermijnende criminaliteit.

ACTIEGERICHTE WERKWIJZE

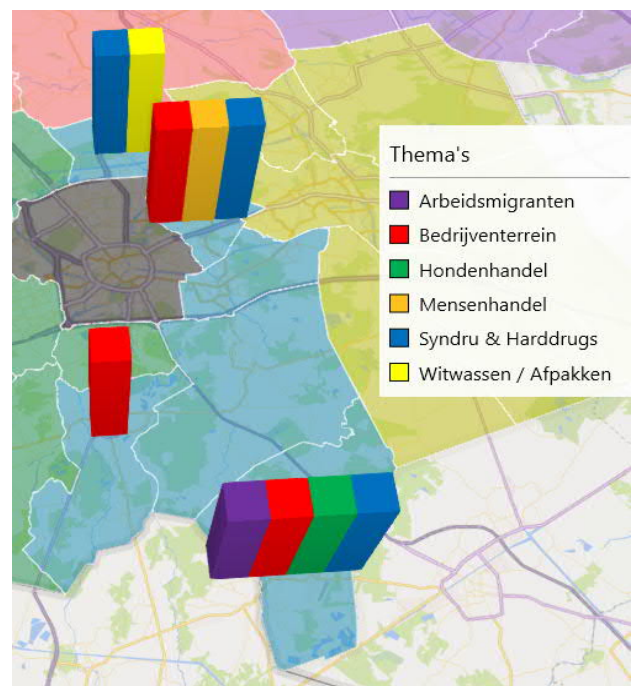
In Dommelstroom hebben in 2020 zeven acties plaatsgevonden. De aard en omvang van de acties verschilt sterk van elkaar. Twee acties vonden plaats in het kader van RIEC-cauïstiek. Vier acties zijn uitgevoerd onder leiding van het Dommelstroom InterventieTeam (DIT) (zie hieronder). Bij benadering zijn er 47 adressen op bestuurlijke titel bezocht.

Thematiek in acties

Onderstaande thema's waren (terugkijkend) van toepassing op de uitgevoerde acties.

Bedrijventerrein	3
Syndru & Harddrugs	3
Arbeidsmigranten / Mensenhandel	2
Autobedrijven (dekmantelbedrijven)	1
Hondenhandel	1
Witwassen / Afpakken	1

Dommelstroom Interventie Team

Medio 2020 is het Dommelstroom Interventie Team operationeel geworden. Vanaf de start wordt tussen het DIT en het AVO nauw samengewerkt. Niet alleen is er structureel overleg tussen de teamleider DIT en de basisteamprojectleider ondermijning, maar er vindt vooral ook kruisbestuiving plaats door samen op te trekken bij acties en controles. Zo kan het DIT in een controle op een kwetsbare locatie stuiten op ondermijningsgerelateerde problematiek. Opschaling naar een RIEC-casus kan dan een optie zijn voor een integrale aanpak onder de vlag van het RIEC-convenant. Vice versa heeft het DIT een bestuurlijke interventierol vervuld in ondermijningscasuïstiek.

Ook werd het DIT een rol gegeven in de organisatie van de actieweken ondermijning. De samenwerking wordt in 2021 verder verstevigd.

ONDERSTEUNING TASKFORCE-RIEC BRABANT-ZEELAND

De Taskforce Brabant-Zeeland en het RIEC hebben de krachten gebundeld en zijn in 2020 gefuseerd. De Taskforce-RIEC ondersteunt en faciliteert de regionale en lokale aanpak van ondermijning.

Ondermijnings-casuïstiek wordt mogelijk gemaakt door het RIEC d.m.v. het convenant, werkproces, en inhoudelijke begeleiding en advies.

Het RIEC adviseert partners over het verbeteren van de integrale aanpak.

Verder adviseert en innoveert de Taskforce-RIEC op programmatische thema's: het buitengebied, kwetsbare branches, financiële dienstverleners, transport en logistiek. Waar het aansluit bij lokale prioriteiten maken we gebruik van deze expertise. Denk hierbij aan de autobranche in Nuenen.